

PARAULA I VIDA

La saviesa de la fe

En aquest diumenge de la Santíssima Trinitat l'any litúrgic assoleix un cim: el misteri de Déu. Un Déu que, en la seva unitat, és també comunió de persones: Pare, Fill i Esperit Sant. Aquest és el misteri de la Trinitat que ens ha estat revelat i que celebrem en una actitud d'acció de gràcies.

Per gràcia, ens és donat de participar en la vida del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, un sol Déu en tres persones; un Déu únic, però que viu en un misteri de comunió. La litúrgia, com tot el Nou Testament i els Pares de l'Església, té una visió dinàmica de les persones de la Santíssima Trinitat: tot procedeix de Déu Pare i hi retorna pel Fill, en l'Esperit Sant.

Celebrada el diumenge després de la Pentecosta, la festa d'avui ens invita a fer una gran lloança al Pare que ha ressuscitat el seu Fill Jesucrist i l'ha portat a la glòria on regna amb l'Esperit que ens ha estat donat.

A través de les seves diverses intervencions al llarg de la història, Déu s'ha revelat progressivament com un Déu transcendent i proper alhora. L'experiència de la manera de fer de Déu ens invita a prendre consciència que l'omnipotència està al servei de l'amor. Déu Pare, enviant el seu Fill, ha manifestat que el seu amor sobrepassa tot el que hom podria imaginar.

És la salvació de l'home, de tot home, i del món el que Déu ha volgut realitzar en prendre aquesta iniciativa.

Déu envià el seu Fill al món no per condemnar-lo, sinó per mostrar que vol la salvació del món sencer. Però l'amor veritable és un do que no s'imposa, sinó que es proposa; és un do que s'ofereix, però sense coaccionar la llibertat humana. Cadascú és responsable de la resposta que doni a aquest oferiment. Com diu l'Evangeli de sant Joan, no és Déu qui jutja i condemna; és cadascú, acollint l'amor o refusant-lo, qui entra en la vida o s'aparta de la font de la vida.

Ens cal entrar amb gran respecte i prudència en el santuari de les consciències. Només la saviesa i la misericòrdia infinita de Déu podrà jutjar, com diu sant Tomàs d'Aquino, les decisions més íntimes de cada persona. Nosaltres hem d'acomplir el manament evangèlic de no jutjar el misteri de cada persona i l'actitud de cada consciència personal davant el misteri de Déu.

En aquest dia que ens invita a la contemplació del pla de salvació de Déu i a l'acció de gràcies i a la lloança, l'Església celebra la jornada dedicada a les religioses i els religiosos anomenats de vida contemplativa, és a dir, a les monges i els monjos dels nostres monestirs femenins i masculins. És ben adient aquesta festa per pensar en elles i en ells i per agrair-los la seva vocació al servei de Déu i al servei de tota la seva Església.

La jornada d'avui, en llatí, s'anomena *Pro Orantibus*, que vol dir *pels qui preguen*. Aquest és el seu servei, aquesta és la seva missió: ser la veu de l'Església que lloa i prega Déu per totes les necessitats de cada Església local, de tota l'Església estesa d'Orient a Occident, i també per les necessitats del món. Elles i ells fan realitat, dia rere dia, el lema escollit per a aquesta jornada: «La *lectio divina*, un camí de llum». El lema al·ludeix a la recent exhortació apostòlica de Benet XVI *Verbum Domini*, en la qual invita tota l'Església a aprofundir constantment en la Paraula de Déu i en la saviesa de la fe. Dono les gràcies als religiosos i les religioses de vida contemplativa, que són, com deia santa Teresa de Lisieux, «l'amor en el cor de l'Església».

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un llibre per trobar el Jesús real dels Evangelis

El dia 19 del passat mes de maig visità Barcelona l'arquebisbe Lluís Francesc Ladaria Ferrer, jesuïta i teòleg, que és secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Presentat pel cardenal Martínez Sistach, en un acte organitzat a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona, Ladaria parlà del segon volum de la trilogia que Joseph Ratzinger-Benet XVI està publicant sobre Jesucrist, la versió en castellà del qual ha estat publicada per Ediciones Encuentro i la catalana que sortirà, aquest mes de juny, per Editorial Claret. L'arquebisbe Ladaria, persona molt propera a Benet XVI, va explicar el sentit profund d'aquesta obra del Sant Pare, una obra que —com va dir— «vol superar la dicotomia entre el Jesús de la història i el Crist de la fe» i «trobar el Jesús real en els Evangelis». En la foto, l'arquebisbe Ladaria i el cardenal Martínez Sistach.

GLOSSA

Bona revisió, monitors!

En arribar aquestes dates, acaben la seva activitat de curs els centres d'esplai i els equips de monitors revisen tot el que han dut a terme. Molts d'aquests centres són promoguts per entitats eclesials (parròquies, escoles...). És en aquest àmbit institucional on, majoritàriament, s'iniciaren. Al llarg de les darreres dècades, l'educació en l'esplai ha anat construint-se una identitat. Si bé en un primer moment primava el sentit de suplència respecte d'altres institucions educatives considerades deficitàries en determinats aspectes, progressivament ha anat adquirint un sentit propi, complementari d'altres marcs educatius, però des de l'àmbit més específic del lleure.

Els centres d'esplai varen néixer d'una experiència vital: haver viscut i experimentat les colònies o els casals d'estiu com a moments d'una gran riquesa humana —personal i comunitària— i d'un gran potencial pedagògic de cara al creixement integral dels nois i les noies. Després de l'experiència de colònies, es va sentir la necessitat de portar aquell esperit, aquella vivència, a la quotidianitat del poble o del barri, no ja només a l'estiu, sinó al llarg de tot l'any, setmana rere setmana. Així iniciaren la seva activitat els primers centres d'esplai.

L'activitat setmanal d'esplai incorporà o adaptà elements diversos dels corrents de renovació pedagògica de l'escola, dels moviments infantils d'acció catòlica, dels de casa nostra i, especialment, del francès i de l'italià, de l'escoltisme, de la pedagogia de don Bosco i d'altres de més difosos.

Cada generació de monitors ha fet la seva aportació a aquest procés. És bo que els monitors actuals dels centres d'esplai cristians coneguin els seus orígens, i a l'hora de fer la seva aportació la facin des de la identitat cristiana d'aquests centres, sense renúncies i sense aigualir-la. Respectuosos i oberts a tothom que vulgui acollir-se al servei que s'ofereix, però també molt fidels a la identitat que deriva del seguiment de la figura de Jesús de Natzaret —bon pastor, bon mestre, bon monitor—, referència fonamental —no ornamental— per als creients. Així, potser caldria preguntar-se: Què diria Jesús de les nostres activitats? S'hauria sentit a gust formant part del nostre equip? Li hauria agradat ser un dels nostres nens? Feu una bona revisió, monitors: «Que ningú no t'hagi de menysprear perquè ets jove; al contrari, sigues per als fidels un model en el parlar, en la conducta, en l'amor, en la fe, en la integritat» (1Tm 4,12).

Enric Puig Jofra, SJ

ANY MARAGALL

Cantem Déu que ens dona vida,
cantem la pàtria en gestes grans,
cantem l'amor que a tots ens crida
a unir les veus com bons germans.
Al bell damunt de la renglera
Déu, pàtria i amor plegats hi són:
heu-la aquí nostra senyera,
ella ens durà cantant pel món.

(Himne a la senyera.
Barcelona, juny 1904)

LA SANTÍSSIMA TRINITAT

► Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 34,4b-6.8-9)

En aquells dies, Moisès es llevà a la matinada i pujà a la muntanya del Sinaí, tal com el Senyor li havia manat. Portava a les mans les dues tauletes de pedra. El Senyor baixà enmig del núvol i proclamà el seu nom. Moisès s'estigué allà amb ell. Llavors el Senyor passà davant d'ell tot cridant: «Jo sóc el Senyor, Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor». Moisès es prosternà tot seguit, l'adorà amb el front fins a terra, i digué: «Senyor, si m'heu concedit el vostre favor, vingueu vós mateix a acompanyar-nos. És veritat que és un poble rebel al jou, però vós ens perdonareu les culpes i els pecats, i fareu de nosaltres la vostra heretat.»

► Salm responsorial (Dn 3,52-56)

R. *Glòria i lloança per sempre.*

Sou beneït, Senyor, Déu dels nostres pares. / Glòria i lloança per sempre. R.

És beneït el vostre sant nom. / Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït al vostre temple sant. / Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït assegut al vostre soli reial. / Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït a la carrossa de querubins, / quan penetreu amb la mirada els oceans. / Glòria i lloança per sempre. R.

Sou beneït al firmament del cel. / Glòria i lloança per sempre. R.

► Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint (2Co 13,11-13)

Germans, estiguen contents, refermeu-vos, animeu-vos, viviu en pau i ben avinguts, i el Déu de l'amor i de la pau serà amb vosaltres. Saludeu-vos els uns als altres amb el bes de pau. Us saluda tot el poble sant.

Que la gràcia de Jesucrist, el Senyor, l'amor de Déu i el do de l'Esperit Sant siguin amb tots vosaltres.

► Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 3,16-18)

Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell. Els qui creuen en ell, no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu.

► Lectura del libro del Éxodo (Ex 34,4b-6.8-9)

En aquellos días, Moisés subió de madrugada al monte Sinaí, como le había mandado el Señor, llevando en la mano las dos tablas de piedra. El Señor bajó en la nube y se quedó con él allí, y Moisés pronunció el nombre del Señor.

El Señor pasó ante él, proclamando: «Señor, Señor, Dios compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en clemencia y lealtad». Moisés, al momento, se inclinó y se echó por tierra. Y le dijo: «Si he obtenido tu favor, que mi Señor vaya con nosotros, aunque ese es un pueblo de cerviz dura; perdona nuestras culpas y pecados y tómanos como heredad tuya.»

► Salmo responsorial (Dn 3,52-56)

R. *A ti gloria y alabanza por los siglos.*

Bendito eres, Señor, Dios de nuestros padres; / bendito tu nombre santo y glorioso. R.

Bendito eres en el templo de tu santa gloria. R.

Bendito eres sobre el trono de tu reino. R.

Bendito eres tú, que, sentado sobre querubines, / sondeas los abismos. R.

Bendito eres en la bóveda del cielo. R.

► Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Corintios (2Co 13,11-13)

Hermanos: Alegraos, enmendaos, animaos; tened un mismo sentir y vivid en paz. Y el Dios del amor y de la paz estará con vosotros. Saludaos mutuamente con el beso ritual. Os saludan todos los santos. La gracia del Señor Jesucristo, el amor de Dios y la comunión del Espíritu Santo esté siempre con todos vosotros.

► Lectura del evangelio según san Juan (Jn 3,16-18)

Tanto amó Dios al mundo que entregó a su Hijo único para que no perezca ninguno de los que creen en él, sino que tengan vida eterna. Porque Dios no mandó su Hijo al mundo para juzgar al mundo, sino para que el mundo se salve por él. El que cree en él no será juzgado; el que no cree ya está juzgado, porque no ha creído en el nombre del Hijo único de Dios.

La Trinitat. Llibre d'hores, anònim (s. xv). Österreichische National Bibliothek (Viena)

COMENTARI

Un misteri d'amor

Si Déu existeix, no hi pot haver res més important que conèixer-lo. Al llarg de tota la història, homes i dones han intentat descobrir si realment hi ha un ésser suprem, saber quines són les seves característiques i quines relacions té amb la humanitat. A través de l'observació de la natura i de l'univers, i també amb la reflexió intel·lectual de tipus filosòfic, s'han buscat tota mena de vies d'accés al coneixement de Déu.

La visió bíblica assegura que el Déu únic, que supera la capacitat de comprensió de la raó humana, ha volgut revelar-se ell mateix, és a dir, ha decidit manifestar-se a la humanitat perquè el poguéssim co-

nèixer en la mesura de les nostres possibilitats. Déu, efectivament, deixa petjades d'ell mateix i de la seva acció en la creació, però sobretot es revela directament a persones concretes del poble d'Israel, escollit per ell com a interlocutor i mitjaner. Aquest procés arriba a la plenitud en Jesucrist, el Fill de Déu que es fa home i porta al món el coneixement del Déu invisible.

A partir de Jesucrist es fa palesa la triple dimensió personal que hi ha en Déu: el Pare creador, el Fill que porta la salvació, l'Esperit que dona vida. En les paraules i les accions de Jesucrist descobrim que en Déu es dona una circulació interna de vida i amor, que s'aboca igual-

ment sobre la humanitat. Aquest misteri que anomenem la Trinitat és sobretot una realitat d'amor sense límits, al qual tenim accés gràcies a Jesucrist.

Precisament perquè Déu és un misteri d'amor, la forma d'acollir-lo no és la reflexió racional, sinó l'obertura del cor. La Trinitat no és un enigma per desxifrar, sinó un amor per descobrir. Per això Jesús assegura que els qui creuen en aquest Déu que ha estimat el món no seran condemnats. Posar la confiança en el Déu que és amor i que es manifesta com a Pare, Fill i Esperit, assegura la vida per sempre.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia de les hores: 4a setm.): Gn 12,1-9 / Sl 32 / Mt 7,1-5 □ **dimarts**: Gn 13, 2.5-18 / Sl 14 / Mt 7,6.12-14
 ■ **dimecres** (□ Barcelona i Lleida): Gn 15,1-12.17-18 / Sl 104 / Mt 7,15-20 ■ **dijous**: Gn 16,1-12.15-16 / Sl 105 / Mt 7,21-29 □ **divendres**: Is 49,1-6 / Sl 138 / Ac 13,22-26 / Lc 1,57-66.80 ■ **dissabte**: Gn 18,1-15 / Sl: Lc 1,46-48a.48b-49a.49b-50 i 53.54-55 / Mt 8, 5-17 □ **diumenge** vinent, el Cos i la Sang de Crist (lit. hores: 1a setm.): Dt 8,2-3.14b-16a / Sl 147 / 1Co 10,16-17 / Jn 6, 51-58.

BÍBLIA I SOCIETAT ACTUAL

Personatges de la Bíblia: Jacob (2) El sentit d'un somni

El somni de Jacob ens mostra una intuïció bíblica certament innovadora. El narrador s'anticipa molts segles en el descobriment de l'inconscient, aquella regió de nosaltres mateixos que roman amagada de la nostra consciència. Ara bé, en la mentalitat actual entenem l'inconscient com la seu de les pulsions reprimides, com una zona obscura, enigmàtica i perillosa que contrasta amb el conscient governat lliurement des de la voluntat i dirigit per la llum de la raó.

En canvi, la vida de Jacob ens mostra una realitat ben diferent: una vida exterior, conscient, amb aspectes ben poc exemplars, i una vida interior, inconscient, on hi ha la presència amagada de Déu. Alguns autors contemporanis estarien d'acord amb aquest punt de vista. En certa mesura, el relat del somni de Jacob estaria en sintonia amb els postulats de Carl Gustav Jung. Per a aquest psiquiatre, l'incon-

scient no és un abocador dels aspectes no assumits de la vida, sinó que està estructurat a partir d'unes categories innates, els arquetips, entre les quals trobem algunes explícitament religioses. Per tant, l'espiritualitat no seria només un fet cultural, sinó que constituïria una dimensió de la personalitat fortament arrelada en les profunditats del psiquisme humà.

Viktor E. Frankl, un altre psiquiatre deixeble de Freud, com Jung, ha descobert per mitjà de les anàlisis psicològiques dels seus pacients que existeix una mena de religiositat inconscient que afecta creients i no-creients, és a dir, un estat inconscient de relació amb Déu (*La presència ignorada de Déu*, Ed. Herder, Barcelona 1995).

Potser el somni de Jacob sigui una imatge dels ciutadans de la cultura postmoderna que, sota l'aparença d'incredulitat, amaguen una recerca sincera de l'Absolut.

Josep Otón

(*Històries i personatges*. Ed. Claret, Barcelona 2009)

ENTREVISTA

FRANCESC NICOLAU

La raonabilitat de la fe

«La Veritat religiosa no es pot contradir amb les veritats científiques perquè totes procedeixen del mateix Déu». Aquesta frase resumeix el fons dels articles de Mn. Francesc Nicolau, que publica cada setmana a *Catalunya Cristiana*. Aquests escrits han estat recollits en el llibre *La intimitat de la matèria* (Ed. Claret), guardonat recentment amb el Premi Crítica Serra d'Or 2011 —categoria Altres Ciències. Mn. Nicolau és llicenciat en teologia i en ciències (matemàtiques), professor emèrit de filosofia de la naturalesa a la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya, i subdirector del Museu de Geologia del Seminari Conciliar de Barcelona.

La ciència i la fe sembla que vagin per camins separats, i vostè sempre els procura unir. Li resulta senzill?

Com que la veritat no pot contradir la Veritat, és impossible que aquests dos camins portin a conclusions contradictòries. No hi ha dificultat veritable a l'hora de conjuminar el que ens diu la fe amb el que ens ensenya la ciència certa. Només quan es pressuposen postulats equivocats —pel que fa a la ciència— o es considera de fe alguna veritat que no ho és —pel que fa a la religió— hi pot haver conflictes. Aquesta és la raó per la qual és senzill unir ciència i fe.

La ciència ens ajuda a entendre millor la fe; i a creure més?

La ciència ben entesa és clar que sí. L'astronomia, per exemple, ens fa veure la grandesa del Creador, però també el coneixement de la intimitat de la matèria ens mostra la saviesa divina, que d'unes partícules dotades de propietats ben meravelloses n'ha fet uns elements tan potents que poden formar les complicades substàncies que componen el nostre món i també els éssers vius. I pel que fa a la cosmologia, la teoria del *big bang*, fins a cert punt, ens il·lustra el fet de la Creació, que comporta una providència especial en l'evolució fins a desembocar en l'existència de la humanitat.

El científic creient fa raonable la fe. És el millor antídote contra tots aquells que la volen deslegitimar?

No sé si és el millor antídote per evitar creure que tenen raó els qui volen deslegitimar la nostra fe, però puc afirmar que és evident que ajuda molt a veure que no hi ha raons científiques contra el que ens ensenya la religió cristiana. Com a sacerdot procuro sempre fer notar això: el creient científic contribueix, i molt, a fer raonable la nostra fe.

Òscar Bardaji i Martín

RELIGIÓ I COMUNICACIÓ

«La fe dels nostres pares»

Amb freqüència s'ha descrit la postmodernitat com «el final dels grans relats»; és a dir, com l'època en la qual, en amplis sectors de la nostra societat, els textos fonamentals de caràcter religiós, polític i cultural de la nostra tradició han perdut llur poder de convicció. Cada dia més, els buits deixats per ells són ocupats per les narratives pròpies del nostre moment històric.

Per regla general, les Esglésies cristianes del nostre temps solen caracteritzar-se pel mal ús dels mitjans de comunicació. Si per a la societat en el seu conjunt, la pèrdua de presència pública de la narrativitat ha tingut unes conseqüències molt negatives, per a la religió —el cristianisme— aquest dèficit ha provocat una distorsió gravíssima i, possiblement, irreparable. En efecte, tota religió, llevat que es trobi a les acaballes del seu camí històric, no pot deixar de constituir-se com un *nosaltres* narratiu, justament perquè, mentre sigui el que diu que és, serà una *comunitat commemorativa i anticipativa* (la memòria sempre es troba en íntima connexió amb la narració i la tradició).

La fe cristiana ha emprat l'expressió «la fe dels nostres pares» per concretar la relació comunitària, viva i vivificant, que mantenen els creients d'*avui* amb els del *passat* i amb els del *futur*. Les narracions posades en circulació per la tradició cristiana tenen la missió de reforçar els vincles de pertinença entre tots els membres de la comunitat cristiana, *cronològicament* separats però, tanmateix, en comunió, formant l'*únic cos de Crist*.

És una veritable llàstima que el dogma de la *comunió dels sants* no hagi adquirit una presència més significativa en les comunitats cristianes. Perquè no solament constitueix un poderós antídote contra l'angoixa que provoca la *mort individual* sinó que, sobretot, permet *experimentar* el flux de joia, d'amor i de llibertat que uneix indissolublement, en l'*etern present de Déu*, tots els qui, a causa de la congènita finitud humana, *encara* distingim, en el temps, entre passat, present i futur.

Lluís Duch

(*Religió i comunicació*, Fragmenta Editorial)

EDUCAR

Los abuelos también educan

Vaya por delante esta primera puntualización: son los padres los responsables de educar a los hijos, no los abuelos. Dicho esto, déjeme hacer unas matizaciones. En algunas situaciones, los abuelos tienen que tomar el control de la educación de los nietos porque no hay otro remedio, como sucede en los casos en que los progenitores no pueden cumplir esta función.

En circunstancias normales de la familia, los abuelos pueden tener un papel coeducador, como colaboradores de los padres en la educación de los hijos, sus queridos nietos. Pero lo harán siempre y cuando sigan la misma línea educativa que han trazado los padres, ratificando así lo que estos predicen a los hijos, sin practicar ninguna otra línea paralela de educación *sui generis* o abiertamente contraeducativa.

Veamos algunas actitudes educativas positivas que son propias de los abuelos: ayudan a los padres al reemplazarlos cuando es necesario; ofrecen al niño otra forma de vida, otros hábitos y maneras de hacer; aconsejan a los padres, basándose en el sentido común y en la experiencia debida a la edad; están en general más disponibles que los padres y cuentan con más tiempo para escuchar al niño; los abuelos son muchas veces quienes transmiten al niño la cultura, las tradiciones familiares y locales, las creencias, la fe cristiana. Traté de todo esto en mi libro *Queridos abuelos o Estimats avis*.

Existen también, a veces, actitudes negativas de los abuelos. A modo de conclusión, las resumiría diciendo que los abuelos tenemos que saber estar en nuestro sitio, sin meternos donde no nos llaman, a veces teniendo que mordernos la lengua. En este sentido, les ofrezco la contundente frase de Ernest Hemingway: «Se necesitan dos años para aprender a hablar y sesenta para aprender a callar.»

Dr. Paulino Castells

(*Tenemos que educar*, Ed. Península. *Hem d'educar*, Ed. Columna)

SANTORAL

19. ✠ Diumenge de la Santíssima Trinitat. Sant Romuald (s. x-xi), abat, nascut a Ravenna, fund. camaldulencs (EC, 980); sants Gervasi (o Gervàs) i Protasi, mrs.; santa Aurora, vg. i mr.; santa Juliana Falconieri, vg. servita (†1341).

20. Dilluns. St. Silveri, papa (536-537) i mr.; santa Florentina, vg., germana dels bisbes Leandre, Fulgenci i Isidor.

21. Dimarts. Sant Lluís Gonzaga (Màntua 1568-Roma 1591), rel. jesuïta; sant Ramon de Roda (†1126), bisbe de Roda d'Isàvena; sant Adolf, bisbe; santa Demètria, vg. i mr.

22. Dimecres. Sant Joan Fischer (1469-1535), bisbe de Rochester, cardenal, i

sant Tomàs More (1477-1535), pare de família i canceller d'estat, màrtir a Anglaterra; sant Paulí de Nola (Bordeus 355-Nola 431), bisbe, ordenat prevere a Barcelona; beat Innocenci V, papa (1276).

23. Dijous. Sant Zenó, mr.; sant Josep Cafasso, prev. salesià; santa Agripina, vg. i mr. romana (s. III).

24. Divendres. Naixement de sant Joan Baptista, fill de Zacaries i Elisabet, parent i precursor del Senyor.

25. Dissabte. Sant Pròsper d'Aquitània, bisbe; sant Guillem (†1142), abat; santa Oròsia, vg. i mr.

AGENDA

ACTES I CONFERÈNCIES

Sessió de reflexió de l'actualitat cultural i religiosa del mes. A càrrec de M. Paz López, periodista de *La Vanguardia* i excorresponsal a Roma. Dilluns 20 de juny (19 h) a l'auditori de la Fundació Joan Maragall (c/ València 244, 1r).

40 hores d'oració al Santíssim Sagrament. Dies 20 al 22 juny, Catedral (capella de Sta. Llúcia); dia 21, Pquia. Sants Cosme i Damià (Prat de Llobregat, barri Sant Cosme); dies 22 i 23, Pquia. Sant Francesc Xavier (pl. Sant Francesc Xavier 21 - Turó de la Peira); dia 23, Pquia. St. Joan Maria Vianney (c/ Melcior de Palau 56) i Pquia. Sta. Maria del Remei (pl. Concòrdia 1); dies 24 al 26, Pquia. de Maria Reina (av. d'Esplugues).

Vigília de Corpus Christi. Pquia. de la Mare de Déu del Àngels (c/ Balmes 78). Dissabte 25 de juny (22 a 24 h), celebració solemne de l'Eucaristia i adoració al Santíssim Sagrament amb el rès de l'Ofici de lectures i oració personal. Comiat a la Mare de Déu. Organitzada per ANE i ANFE, conjuntament amb la comunitat parroquial.

Ou com balla. Al claustre de la Basílica de la Puríssima Concepció (c/ Roger de Llúria 70), durant vuit dies des del dijous 23 de juny. Diumenge 26 juny, eucaristia (11.30 h) i processó pel claustre. Vespres solemnes (19 h). Dijous 23 i diumenge 26 el claustre romandrà obert tot el dia. www.concepciobcn.com.

CURSETS

Curs intensiu de formació interreligiosa. Organitzat pel DIM (Diàleg Interreligiós Monàstic) i l'ISCREB (Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona), al Monestir de Montserrat, del 4 al 8 de juliol. Tot i que està adreçat principalment a monjos i monges compromesos amb el diàleg interreligiós, també és obert a persones interessades en aquesta temàtica, ja que el contingut de les classes tindrà validesa de crèdit acadèmic per l'ISCREB. Més informació: puijgracios2003@gmail.com (Gna. Griselda).

Basílica de la Puríssima Concepció. I) Del 30 de juny al 8 de juliol, acampada per a nois i noies a partir de 6 anys al Parc Nacional d'Aigües Tortes i Sant Maurici. II) De

LA SAGRADA FAMÍLIA SEGONS GAUDÍ

La glòria, tan sols a Déu

Antoni Gaudí és un home essencial. Ell, el gran arquitecte, l'home capaç de fer néixer les formes més agosarades i innovadores, afirma: «S'ha de preferir el pensament a la forma» (testimoni de Joan Bergós). La retoricitat, diu Gaudí, ha de ser absolutament bandejada. D'altra banda, el pensament és essencial per a la forma perquè la sosté i li dona ànima.

A la Sagrada Família, el punt de partença és l'aforisme llatí *solí Deo gloria*, «la glòria, tan sols a Déu». Gaudí construeix la basílica més innovadora d'Europa —i hi torno amb el llatí— *ad maiorem Dei gloriam*, «per a la més gran glòria de Déu».

Per això, la Sagrada Família es converteix en un llibre obert on l'arquitecte ha buscat de plasmar, en darrer terme, el somni de tota la Bíblia: l'aproximació i la unió del cel i la terra: «Miri aquest final (de l'única torre-campanar que Gaudí va veure construïda en vida...!). No sembla que uneixi la terra amb el cel? Aquest esclat de mosaics és la primera cosa que veuran els navegants en apropar-se a Barcelona» (testimoni de Joan Bergós).

No és, doncs, estrany que la figura de Jesucrist, la Paraula eterna feta home, aquell en qui la terra i el cel es troben, prengui el relleu més gran en el plantejament de la basílica: a ell és dedicada la torre-cimbori central.

La Sagrada Família s'orienta cap al misteri cristià fonamental: el misteri de la Trinitat. Tant a dintre com a fora de l'edificació, les referències trinitàries són constants. A les dotze torres-campanars, des d'on ha de sortir una música que doni lloança a Déu i convoqui per a l'ofici litúrgic, s'hi llegeix la paraula llatina *Sanctus* («Sant»), repetida tres vegades, per tal d'indicar el caràcter trinitari d'aquesta invocació que subratlla la santedat de Déu. «Aquestes inscripcions seran com una cinta helicoidal que s'enfilirà per les torres. Tothom qui les llegirà, fins i tot els incrèduls, entonaran un himne a la Santíssima Trinitat» (testimoni recollit per Cèsar Martinell).

Armand Puig i Tàrrach

La Sagrada Família segons Gaudí, Edicions Pòrtic (Grup 62)

l'1 al 29 de juliol casal d'estiu, de dl. a dv. Info. i inscrip. 934 576 552 o 666 394 521.

EXERCICIS I RECESSOS

Cinc dies d'exercicis a la Cova de Sant Ignasi de Manresa. Tanda en català, dirigida pel P. Francesc Riera, SJ, dels dies 9 al 14 d'agost; i en castellà, dirigida pel P. Josep L. Iriberry, SJ, del 25 al 31 d'agost. Info. i inscrip. 938 720 422 o recepccio@covamanresa.cat.

PELEGRINATGES

150 Pelegrinatge a Lourdes amb infants malalts. Presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach i organitzat per l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, del 24 al 28 de juny. Informació: c/ Consell de Cent 224, t. 934 874 009.

Pelegrinatges a Lourdes amb l'Obra Cultural Mariana. De l'1 al 4 de juliol, i del 5 al 8 d'agost. Inscripcions: Sra. Mercè, t. 934 585 960.

Peregrinació a Fátima. Del 9 al 14 de juliol, per la Cornisa Cantàbrica, Bilbao, Santander, Covadonga, Santiago de Compostela, Fátima i Zaragoza. Informació: t. 933 857 259.

Pelegrinatge a Lourdes amb l'associació Amics de la Verge de Kibeho. Del 10 al 13 de juliol. Autocar i 3 nits hotel amb pensió completa per 195 euros. Inscripcions: t. 620 508 163 (Toñi) o c/e: peregrinaciones@virgendekibeho.org. Més informació: www.virgendekibeho.org.

BREUS

Premi de poesia Amadeu Oller. Instituit per la Pquia. de Sant Medir, de la Bordeta, a la memòria de qui en fou rector, i destinat a poetes inèdits en llengua catalana que no hagin superat els trenta anys i no hagin editat cap obra d'una manera impresa o digital. Bases: t. 934 216 527 o 619 701 976.

Missa gitana pel beat Ceferí Giménez, a la Mina. Mig centenar de persones van

Corpus Christi a la Catedral de Barcelona

Jornades eucarístiques de preparació: dilluns 20, dimarts 21 i dimecres 22 de juny, de 14 a 17 h, exposició i adoració del Santíssim Sagrament, a la capella de Santa Llúcia (c/ Santa Llúcia). Dijous 23 i divendres 24 de juny, de 18 a 19 h, a la capella del Sant Crist de Lepant, Hora Santa amb exposició i adoració del Santíssim Sagrament, benedicció i reserva. A les 19 h, Santa Missa.

Diumenge 26 de juny: Solemnitat del Corpus Christi. És el dia de la Caritat. **Matí:** a les 10 h cant de Laudes. De 8.30 a 13 h, exposició del Santíssim per a l'adoració, a la capella del Sagrament; benedicció i reserva.

Tarda: a les 18.30 h, celebració de l'Eucaristia presidida pel cardenal arquebisbe, Dr. Lluís Martínez Sistach, al Pla de la Seu i av. Catedral. En acabar, processó amb el Santíssim per la plaça Nova i els carrers Arcs, Portal de l'Àngel, Comtal, Via Laietana, Joaquim Pou i av. Catedral fins al Pla de la Seu, on es donarà la benedicció i es farà la reserva.

El Sr. Cardenal arquebisbe i el Capítol de la Catedral inviten tots els diocesans a aquests actes.

L'ou com balla serà instal·lat a la font del claustre de la Catedral del dia 23 al 26 de juny.

assistir, el 8 de maig, a la missa que, amb motiu de la festivitat del beat gitano Ceferí Giménez, va organitzar el Secretariat de Pastoral Gitana de l'Arquebisbat, a la Pquia. de la M.D. de les Neus, al barri de la Mina de Sant Adrià de Besòs. La celebració va estar presidida per Mn. Joan Muñoz, prevere del poble gitano.

PALABRA Y VIDA

La sabiduría de la fe

En este domingo de la Santísima Trinidad el año litúrgico alcanza una cima: el misterio de Dios. Un Dios que, en su unidad, es también comunión de personas: Padre, Hijo y Espíritu Santo. Este es el misterio de la Trinidad que nos ha sido revelado y que celebramos con actitud de acción de gracias.

Por gracia, nos es concedido participar en la vida del Padre, del Hijo y del Espíritu Santo, un solo Dios en tres personas; un Dios único, pero que vive en un misterio de comunión. La liturgia, como todo el Nuevo Testamento y los Padres de la Iglesia, tiene una visión dinámica de las personas de la Santísima Trinidad: todo procede de Dios Padre y a Él vuelve por el Hijo, en el Espíritu Santo.

Celebrada el domingo después de Pentecostés, la fiesta de hoy nos invita a elevar una gran alabanza al Padre que ha resucitado a su Hijo Jesucristo y lo ha llevado a la gloria donde reina con el Espíritu que nos ha sido dado.

A través de sus diversas intervenciones a lo largo de la historia, Dios se ha revelado progresivamente como un Dios trascendente y cercano a la vez. La experiencia del modo de hacer de Dios nos invita a ser conscientes de que la omnipotencia está al ser-

vicio del amor. Dios Padre, enviando a su Hijo, ha manifestado que su amor sobrepasa todo lo que nadie podría imaginar. Al asumir esta iniciativa Dios ha querido realizar la salvación del hombre, de todo hombre y del mundo entero.

Dios envió a su Hijo al mundo no para condenarlo, sino para mostrar que quiere la salvación de todos. Pero el amor verdadero es un don que no se impone, sino que se propone; es un don que se ofrece, pero sin coaccionar la libertad humana. Cada cual es responsable de la respuesta que dé a esta oferta. Como afirma el Evangelio de san Juan, no es Dios quien juzga y condena; es cada uno, al acoger o rechazar el amor, quien entra en la vida o se aparta de la fuente de la vida.

Hemos de entrar con gran respeto y prudencia en el santuario de las conciencias. Tan sólo la sabiduría y la misericordia infinita de Dios podrán juzgar, como dice santo Tomás de Aquino, las decisiones más íntimas de cada persona. Nosotros tenemos que cumplir el mandato evangélico de no juzgar el misterio de cada persona y la actitud de cada conciencia personal ante el misterio de Dios.

En este día que nos invita a la contemplación del plan de salvación de Dios y a la acción de gracias y a

la alabanza, la Iglesia celebra la jornada dedicada a las religiosas y los religiosos llamados de vida contemplativa, esto es, a las monjas y monjes de nuestros monasterios femeninos y masculinos. Esta fiesta es muy apropiada para pensar en ellas y en ellos agradeciéndoles su vocación al servicio de Dios y al servicio de toda la Iglesia.

La jornada de hoy se llama en latín *Pro Orantibus*, que significa *por los que rezan*. Este es su servicio, esta es su misión: ser la voz de la Iglesia que alaba y reza a Dios por todas las necesidades de cada Iglesia local, de toda la Iglesia extendida de Oriente a Occidente, y también por las necesidades del mundo. Ellas y ellos hacen realidad, día tras día, el lema elegido para esta jornada: «La *lectio divina*, un camino de luz». El lema alude a la reciente exhortación apostólica de Benedicto XVI *Verbum Domini*, en la que invita a toda la Iglesia a profundizar constantemente en la Palabra de Dios y en la sabiduría de la fe. Doy las gracias a los religiosos y las religiosas de vida contemplativa, que son, como decía santa Teresa de Lisieux, «el amor en el corazón de la Iglesia».

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona